21/12/2020

Μητροπολίτου Μάνης: «ΧΡΙΣΤΟΣ ΓΕΝΝΑΤΑΙ»

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Μάνης

Του Σεβ. Μητροπολίτου Μάνης κ. Χρυσοστόμου Γ'

Ὁ ἱερός ὑμνογράφος παίρνει τήν γραφίδα καί τήν λύρα του καί δανειζόμενος τήν ἀρχή τοῦ λόγου τοῦ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου «Εἰς τὴν γενέθλιον ἡμέρα τοῦ Κυρίου» γράφει καί ψάλλει τήν πρώτη Ὠδή τῶν Καταβασιῶν, πού ἀκοῦμε στόν Ὄρθρο τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων: «Χριστὸς γεννᾶται δοξάσατε· Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν, ἀπαντήσατε· Χριστὸς ἐπὶ γῆς, ὑψώθητε». Ὁ ὑπέροχος αὐτός ὕμνος εἶναι ἕνα ποιητικό ἀριστούργημα.

Ἡ θαυμάσια φράση «Χριστός γεννᾶται δοξάσατε», εἶναι ἡ ἀπόρροια ἐκείνου τοῦ ἀγγελικοῦ ὕμνου, τῶν στρατιῶν τῶν οὐρανίων Ἀγγέλων, πού τήν νύκτα τῆς Ἁγίας Γεννήσεως ἔψαλλον, ἀναβαίνοντας καί καταβαίνοντας ἀπό τόν οὐρανό πρός τήν φάτνη. Πρόκειται γιά τά ἀγγελικά λόγια: «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία». Εὐδοκία πού σημαίνει τήν εὔνοια, τό εὐπρόσδεκτο, τήν χάρι καί τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ στούς ἀνθρώπους. Ἦλθε, λοιπόν, ἡ εὐδοκία, ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ στήν γῆ. Γι' αὐτό καί ὀφείλουμε νά ἐμβαθύνουμε μέ τήν δοξολογία μας περισσότερο στό βαθύτερο νόημα τῆς ἑορτῆς, στή θεολογία τῶν Χριστουγέννων.

Μή ξεχνᾶμε βέβαια, ὅτι ἡ ἐμβάθυνση στό νόημα τῆς ὅλης φράσης κρύβει τήν ἐνανθρώπηση τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ, τό ἀνεξερεύνητο αὐτό μυστήριο γιά τήν ἀνθρώπινη λογική. Καί ὡς λέγει ὁ Ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής, «ἀεὶ μένει μυστήριον, ἡ ἐνανθρώπισις τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ». Ὁ δέ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος γράφει χαρακτηριστικά: «Πῶς ἐξείπω», πῶς νά διερμηνεύσω καί πῶς νά ἑρμηνεύσω μέ ἀνθρώπινα λόγια καί μέ τήν πεπερασμένη λογική αὐτό τό μυστήριο τῆς εὐσέβείας, πού ἀποκαλύφθηκε ἐν χρόνῳ; Καί συνεχίζει ὁ θεοφόρος Πατήρ: «Πῶς νά ἑρμηνεύσω, ὅτι ὁ Ἄσαρκος σαρκοῦται, ὅτι ὁ Λόγος παχύνεται (λαμβάνει δηλαδή ὑλική ὑπόσταση), πῶς ὁ Ἀόρατος ὁρᾶται, ὁ Ἀναφής ψηλαφᾶται, πῶς ὁ Ἄναρχος ἄρχεται, πῶς ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ, Υἱός τοῦ ἀνθρώπου γίνεται;».

Καί ὁ ἱερός Δαμασκηνός θεολογεῖ τονίζοντας ὅτι: «Ὁ Υἱός καί Λόγος τοῦ Θεοῦ μέ τήν ἐνανθρώπησή Του δὲν λέγομεν ὅτι εἶναι ἄνθρωπος ποὺ ἔγινε Θεός, ἀλλὰ Θεὸς ποὺ ἔγινεν ἄνθρωπος».

Ἡ δεύτερη φράση τοῦ τροπαρίου «Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν, ἀπαντήσατε», σημαίνει νά προϋπαντήσουμε καί συναντήσουμε, μέ μία προϋπόθεση, ἐκείνη τῆς προσκύνησης. Διότι ἀπάντηση στήν ἔλευση τοῦ Χριστοῦ, σημαίνει εἰσέρχομαι στήν φάτνη, γονατίζω καί προσκυνῶ τό Θεῖο Βρέφος, ἀποδεχόμενος καί οἰκειοποιούμενος τήν σωτηρία. Πρῶτοι δέ «ξυπνοῦν ἀπό φωνές ὕμνων μεσούρανες στή γῆ σταλμένες», κάποιοι ποιμένες καί τρέχουν καί βρίσκουν τό Θεῖο Βρέφος καί προσκυνοῦν, μέ τήν ἄδολη ψυχή τους ἐκπροσωπῶντας τούς ἁπλούς καί ὀλιγογράμματους ἀνθρώπους. Καί ἔπειτα καταφθάνουν καί προσκυνοῦν οἱ Μάγοι, οἱ ἀστρονόμοι τῆς ἐποχῆς, πού ἐκπροσωποῦν τούς πεπαιδευμένους, τήν ἐπιστημονική κοινότητα.

Καί ἀκολουθεῖ ἡ τρίτη πρόταση: «Χριστός, ἐπὶ γῆς, ὑψώθητε». Δηλαδή, ὁ Χριστός βρίσκεται στή γῆ. Ἐδῶ ἀκριβῶς πρόκειται γιά τήν πρόσκληση τῆς πνευματικῆς ἀνάβασης. Κατά συνέπεια δέν μπορεῖ νά μένουμε στή χοϊκή φρόνηση. Ἀφότου ὁ Χριστός ἔδωκε τήν διδασκαλία Του στούς ἀνθρώπους, δέν εἶναι ἐπιτρεπτόν νά μένουμε στά εὐτελῆ καί ρέοντα, ἀλλά θά πρέπει νά ἰσχύει τό τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου, «τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ τὰ τῆς γῆς». Δύσκολο τό ἐγχείρημα. Ὡστόσο, διαφορετικά, ἡ ἀφροσύνη τῆς ἁμαρτίας δέν ξεπερνιέται. Ὅσο δέν πραγματοποιοῦμε στό βίο μας τήν πνευματική ἀνάβαση, τόσο θά μένουμε μακριά, στήν πρό Χριστοῦ ἐποχή, στή σκιά τοῦ νόμου, χωρίς τήν εὐδοκία τῆς Βηθλεέμ.

Τελικά, τό ἀγγελικό μήνυμα τῆς πανίερης νύκτας ἐκείνης εἶναι χαρμόσυνο καί ἐλπιδοφόρο γιά ὅλους μας: «Μή φοβεῖσθε. Ἰδοὺ γὰρ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἥτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ, ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον Σωτήρ, ὅς ἐστι Χριστός Κύριος». Ἀκριβῶς αὐτό τό μήνυμα εἶναι τόσο ἀναγκαῖο καί στούς καιρούς μας καί μέσα σ’ αὐτή τήν δίνη τῆς πανδημίας.